

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки Факультет
культури і мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

«ХУДОЖНЯ ОБРОБКА ПАПЕРУ В ТРАДИЦІЙНИХ ТА СУЧАСНИХ ПРАКТИКАХ»

підготовки о/с «Бакалавр»

спеціальності 023 образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація
освітньо-професійної програми «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація»

Силабус освітнього компонента «Художня обробка паперу в традиційних та сучасних практиках» підготовки бакалавра галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, за освітньою програмою Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Розробник: Галина Вахрамєєва, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва

Погоджено

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:



Олександра ПАНФІЛОВА

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва

протокол № 1 від 26. 01. 2026 р

Завідувач кафедри :



Тетяна ПРОКОПОВИЧ

I. Опис освітньої компоненти

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітньої компоненти
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань Культура, мистецтво	Вибіркова
Кількість годин /кредитів 150 год /5	Спеціальність 023 - Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» Освітньо-професійна програма «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» Бакалавр	Рік навчання 3
		Семестр 5
		Лекції 10
		Практичні 20
		Самостійна робота 110
		Індивідуальні Консультації 10
		Форма контролю: залік– 5 семестр
Мова навчання українська		

II. Інформація про науково-педагогічних працівників

Вахрамєєва Галина Іванівна

Посада - старший викладач кафедри образотворчого мистецтва та дизайну

Контактна інформація +38 050 6717570; e-mail: halyna.v.18@gmail.com

Дні занять - <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

(посилання на електронний розклад)

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація. Силабус вибіркового освітнього компонента «Художня обробка паперу» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) освітнього рівня. Освітній компонент «Художня обробка паперу» пропонується для вивчення на третьому році навчання першого бакалаврського рівня та спрямований на розширення знань та навичок роботи з папером, як матеріалу, що має унікальні формотвочі та візуальні можливості.

Впродовж даного курсу вивчатимуться традиційні та новаторські техніки художньої обробки паперу, тенденції світового і вітчизняного мистецтва екологічного спрямування та створюватимуться площинні і просторові арт-об'єкти з використанням таких сучасних та традиційних технік роботи з папером як: черпаний папір, колаж, паперова маса, скрапбукінг, паперова пластика, витинанка.

За навчальним планом даного освітнього компонента передбачено лекційні та практичні заняття, самостійну роботу здобувачів освіти.

2. Мета та завдання освітнього компонента

Метою вибіркового освітнього компонента «Художня обробка паперу» є поглиблене вивчення традиційних і сучасних технік роботи з папером та вторинною паперовою сировиною, для збагачення художньо-естетичного досвіду здобувачів освіти і розвитку їх креативних здібностей та формування екологічної свідомості.

Завданнями освітнього компонента є ознайомлення здобувачів освіти з теоретичними основами художньої обробки паперу, опанування різноманітними техніками такими як витинанкою, колажем, паперовою пластикою та інші, вивчення художньо-виражальних можливостей паперу та особливостей його конструктивного використання, формування навичок роботи в різних техніках художньої обробки паперу, з урахуванням принципів екологічної етики, розвиток концептуального мислення в процесі створення пластичних форм і арт-об'єктів. сировини.

У результаті навчання здобувачі освіти повинні знати історію розвитку різноманітних технік художньої обробки паперу, їх місця у сучасному мистецькому просторі, навчитись володіти основними традиційними та сучасними техніками роботи з папером і вміти використовувати отримані навички та знання у власній творчій діяльності.

3. Soft skills.

Оскільки soft skills є інтегральною якістю здобувача вищої освіти, що містить взаємопов'язані компетентності, які сприяють особистісному та професійному зростанню, ВОК передбачено розвиток у здобувачів освіти: а) інтегральної, яка полягає у здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в процесі професійної діяльності або навчання; б) загальних, які передбачають здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями; здатність працювати в команді та автономно; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; в) когнітивних (креативність, критичне мислення, логіка) та інші аспекти особистісного розвитку.

4. Структура ВОК.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Пр.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Папір як художній та конструктивний матеріал.						
Тема 1. Пластичні властивості паперу як засоби художнього формотворення.	26	2	2	20	2	20
Тема 2. Традиційні художні техніки роботи з папером. Мистецтво витинанки.	38	2	4	30	2	20
Тема 3. Різновиди колажних технік – аналоговий колаж, деколаж, асамбляж.	28	2	4	20	2	20
Разом за модулем 1	92	6	10	70	6	60
Змістовий модуль 2. Техніки роботи з вторинними паперовими матеріалами як напрямок еко-арту.						
Тема 4. Технологія виготовлення паперової маси з вторинних матеріалів. Пластичні властивості	30	2	6	20	2	20

паперової маси, створення малих скульптурних форм.						
Тема 5. Техніки та технології виготовлення черпаного паперу.	28	2	4	20	2	20
Разом за модулем 2	58	4		40	4	40
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10	100

Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувачів освіти – основний вид засвоєння навчального матеріалу. Під час самостійної роботи здобувач освіти опрацьовує теоретичний матеріал, виконує практичні завдання. Самостійна робота здобувачів освіти оцінюється під час поточного контролю та підсумковому контролі. Зміст самостійної роботи здобувачів освіти з ОК визначають силабус освітнього компонента, навчально-методичні матеріали, завдання та методичні вказівки викладача. Опрацювання теоретичного матеріалу і доопрацювання практичних завдань відповідно усіх тем змістових модулів.

Перелік завдань для самостійної роботи:

Пошук і опрацювання теоретичного матеріалу до тем №1-5.
Створення ескізів, підбір колірної гами до виконання теми №2
Створення ряду ескізів (графічних та в об'ємі) до теми № 4.
Підготовка сировини до тем № 3-5.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Силабус розроблено згідно **2025 Положення про організацію освітнього процесу на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки**

Аудиторні навчальні заняття проводяться за затвердженим в установленому порядку розкладом. Для успішного засвоєння відповідних фахових компетентностей з даного освітнього компонента здобувач зобов'язаний відвідувати усі аудиторні заняття та виконувати завдання.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком навчання згідно **2025 ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки** за погодженням із керівником курсу та деканатом факультету.

Оцінювання знань здобувача освіти здійснюється згідно **2025 ПОЛОЖЕННЯ про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки**

Замість практичної поточної роботи, на розгляд викладача, здобувачу може зараховуватись участь у конкурсі, олімпіаді чи виставці де він продемонстрував свою фахову майстерність, при умові, що участь була в період залікового кредиту. Згідно з **2024 ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки** .

Політика щодо академічної доброчесності.

Викладання курсу ґрунтується на засадах академічної доброчесності.
https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/

Практичні роботи студентів мають бути оригінальними творами власного виконання. Приклади можливої академічної недоброчесності – творчий або академічний плагіат. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності як повторне проходження оцінювання (повторне виконання завдання відповідної теми).

Здобувачу освіти необхідно дотримуватися морально-етичних правил: не пропускати аудиторних занять (у разі пропуску – причину підтвердити документально) не привласнювати чужу інтелектуальну працю; вказувати посилання на першоджерело. У творчих, дослідницьких, методичних роботах, при виконанні самостійної роботи, слід аргументовано доводити і висловлювати власну думку, спираючись на знання та уміння, здобуті у процесі навчання у ЗВО.

Приклади можливої академічної недоброчесності:

- у практичних завдання – використання чужих робіт, виконаних не власне здобувачем освіти,
- у теоретичних завданнях – відсутність посилань на використані джерела, присвоєння, (без відповідних посилань) чужих умовиводів та міркувань.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідної теми або змістового модуля.

Порушенням академічної доброчесності також вважаються: академічний плагіат, списування, необ'єктивне оцінювання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Оцінювання відбувається в процесі вивчення відповідної теми, кінцевий термін здачі - напередодні завершення вивчення змістових модулів.

Здобувач освіти має право звертатися до викладача за додатковим поясненням матеріалу курсу (модуля) чи змісту практичних завдань протягом робочого часу усно, електронною поштою. На запит зацікавлених здобувачів освіти, викладач призначає консультацію для аналізу самостійної роботи здобувачів освіти. Відвідування таких консультацій за бажанням здобувачів освіти.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

Перескладання модулів за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) оцінюється без зниження оцінки.

Розподіл загальної кількості балів між поточним контролем, підсумковим контролем - заліком та критерії оцінювання визначається силабусом ОК і доводяться до відома здобувачів освіти на початку семестру.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом, але бали за це не нараховуються. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтвержені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, здобувачі освіти має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідними нотатками, а також практичною роботою. Довгострокова відсутність здобувача освіти на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з освітнього компонента і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими здобувачами освіти не передбачені.

У випадку, якщо здобувач освіти пропускає заняття з поважної причини, він має змогу надолужити вивчений матеріал, отримавши та виконавши індивідуальне завдання яке оцінюється згідно оцінювання конкретного пропущеного лекційного чи практичного заняття.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання. З освітнього компонента «Художня обробка паперу» він проводиться у формі заліку.

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента «Художня обробка паперу» здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом.

Впродовж семестру, здобувач освіти за виконання завдань поточного контролю та самостійної роботи, отримує – 100 балів.

Семестровий залік виставляється за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом ОК. Впродовж семестру, здобувач освіти за виконання завдань поточного контролю і самостійної роботи накопичує максимально 100 балів. У випадку, якщо здобувач освіти отримав менше, ніж 35 балів, він має бути відрахований за академічну неуспішність.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100 балів. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії.

Політика академічної доброчесності при вивченні даного ОК передбачає максимально прозорий підхід до навчання, доступності всього матеріалу, розуміння вимог та розуміння результатів навчання, відповідальності здобувача щодо процесу навчання.

Неформальна освіта при викладанні ОК.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до [2024 ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки](#) за умови підтвердження, що зміст майстер-класів (семінарів, конкурсів, виставок тощо) відповідає темам курсу, сертифікати участі в них (або інші підтверджуючі документи) будуть достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

Питання до заліку.

1. Основні відомості про папір, історію його винайдення, способи виготовлення та види обробки.
2. Короткі відомості про історію виникнення та розвитку мистецтва обробки паперу.
3. Витинанка, її різновиди та прийоми творення.
4. Відомі майстри Української витинанки.
5. Оригамі та паперопластика.
6. Історія виникнення та розвитку мистецтва колажу.

7. Основні види паперопластики.
8. Світові тенденції розвитку паперового еко-арту.
9. Пластичні властивості паперової маси.
10. Техніки та технології виготовлення черпаного паперу.

Критерії оцінювання за контрольні роботи (практичні завдання)

Протягом залікового кредиту здобувачі освіти можуть отримати максимальну кількість балів за поточну практичну роботу 20 балів.

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Критерії оцінювання
20-16	Відповіді повністю розкривають задану тему відповідно до поставлених завдань, практична частина виконана на високому рівні з точки зору теоретичного та практичного вирішення. Завдання виконані на високому рівні з точки зору колористичного та технічно вирішення. Здобувач чудово орієнтується у професійній термінології, та визначеннях.
15-11	Відповіді розкривають задану тему, проте є незначні недоліки. Здобувач орієнтується у професійній термінології та правилах. практична частина виконана на хорошому рівні, розкриває задану тему, проте виконана з незначними недоліками.
10-6	Відповіді не повністю розкривають задану тему, завдання виконані на достатньому рівні. Є незначні порушення послідовності виконання. Не продемонстровані в повній мірі необхідні навички. Здобувач недостатньо орієнтується у професійній термінології.
5-2	Відповіді не розкривають задану тему. Мають ряд значних помилок. Здобувач слабо орієнтується в термінології, правилах і визначеннях. Робота не розкриває задану тему та має ряд значних помилок у композиційному та колористичному вирішенні.
2-0	Відповіді не розкривають задану тему, є грубі помилки у вирішенні практичних завдань. Здобувач не орієнтується у хронології подій та професійній термінології.

Підсумковим контролем вибіркового ОК «Художня обробка паперу» є залік.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконаних видів робіт, передбачених силабусом. Отже, отримання підсумкових балів відбувається шляхом накопичення балів протягом семестру (практичні аудиторні завдання, завдання винесені на самостійного опрацювання).

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

90-100 бал. – усі завдання виконані в повному обсязі, на високому технічному рівні, здобувач освіти проявив креативність мислення, що відобразилося у оригінальності форм виконаних завдань.

82-89 бал – завдання виконані у повному обсязі. Допущені невеликі недоліки – проявлена недостатня креативність мислення.

75-81 бал. – обсяг виконання завдань з порушеннями до вимог. Допущені певні недоліки у представлення матеріалу, аналізу. Не проявлені оригінальність та креативність за осмисленою тематичною інформацією.

67-74 бал. – неповний обсяг виконання завдань. Робота без креативних думок і смислового навантаження.

60-66 бал. – неповний обсяг виконаних завдань. Не проявлено у висновках до кожної теми креативного мислення та зачатків прогнозування щодо застосування отриманих компетентностей у майбутній роботі. Відсутня презентаційна складова творчої роботи.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Вахрамєєва Г.І. Еко-арт як художнє відображення викликів спричинених глобальною екологічною кризою. Актуальні проблеми розвитку українського мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти матеріали X всеукр. наук.-практ. конф. матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (с. Світязь Шацького району Волинської області, 23 –25 травня 2025 року); Волинський національний університет імені Лесі Українки. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025 С. 143-145. <https://doi.org/10.36059/978-966-397-500-9-44>
2. Жиров В. Асамбляж як художня техніка в сучасному мистецтві / В. Жиров // Арт-простір. - 2018. - Вип. 3. - С. 73-75. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/artsp_2018_3_14
3. Каленюк О., Панфілова О. Актуальні мистецькі практики: особливості впровадження в навчальний процес ЗВО. Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобич, 2022. Вип. 47. Том 2. С. 55-60.
4. Ковальчук Т. П. Азбука паперової пластики: метод. рекомендації до самостійного виконання практичних завдань з дисципліни «Теорія та практика декоративно-прикладного мистецтва»; розділ – «Художня обробка паперу» для студ. спеціальності 023 Образотворче мистецтво, ДПМ та реставрація. – Ч. 3 / Т. П. Ковальчук; Кафедра «Теорії і

- методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки». – Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2019. – 25 с.
5. Пічкур М. О. Теорія і практика композиції: навч. посіб. Харків: Пром-Арт, 2021. 188 с.
 6. Прокопович Т. А., Каленюк О. М., Вахрамєєва Г. І. Основи кольорознавства та декоративно-прикладного мистецтва : навч. посіб. Луцьк: Поліграфічний центр «Друк Формат», ФПО Покора І. О., 2019. 91 с.
 7. Пічкур М. О. Теорія і практика композиції : навч. посіб. Харків : Пром-Арт, 2021. 188 с.
 8. Сапко М.О. Колаж в образотворчому мистецтві ХХ століття. Магістеріум. 2007. Вип. 26. Культурологія. С. 57-61. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/174cfb50-35e4-4460-a9bf-8da72a49f609>
 9. Сичікова Я. Колаж як метод розвитку творчих здібностей майбутніх учителів технології / Я. Сичікова // Освіта. Інноватика. Практика. - 2017. - Вип. 1. - С. 69-72. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/edinpr_2017_1_16.
 10. Сиваш І. Національні форми декоративного мистецтва як фактор етнічної самоідентифікації // Традиційна культура в умовах глобалізації: збереження автентичності та розвиток креативних індустрій: матер. наук.-практ. конф. 22–23 черв. 2018 р. Харків : Друкарня «Мадрид», 2018. С. 376–378.
 11. Сиваш І. Етнодизайн як національна форма мистецтва в сучасній світовій культурі: функції і місце // Національні культури у глобалізованому світі: матер. Всеукраїнської наук.-практ. конф. 6–7 квітн. 2017 р. Київ: КНУКіМ, 2017. С. 286–288.
 12. Історія декоративного мистецтва України: у 5 т. – К.: [ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України], 2007. – Т. 3: Мистецтво ХІХ століття / [Білоус Л. та ін.]. – 2009. – 346 с.
 13. Чепелик, О. Вплив еко-арту і новітніх технологій на формування екосвідомості. Наук. Ж. Художня культура. Актуальні проблеми. – 2021. (17(1), 128–144. [https://doi.org/10.31500/1992-5514.17\(1\).2021.235235](https://doi.org/10.31500/1992-5514.17(1).2021.235235)
 14. Prokopych T., Panfilova O., Vakhramieieva H. Tarasiuk I., Kaleniuk O. Styles and directions of contemporary Ukrainian fine arts in the context of world trends. AD ALTA: journal of interdisciplinary research. 2024. Vol. 14, No 2 (XLIV). P. 13 – 18. (Web of Science).
 15. Prokopych T., Avramenko D, Kaleniuk O., Lesyk-Bondaruk O., Tarasiuk I., Vakhramieieva H. Contemporary abstract art and its multidimensionality. AD ALTA: journal of interdisciplinary research. 2021. Vol. 11, No 1 (XV). P. 26 – 30. (Web of Science).